No. 28. Zaturdag,



A°. 1848. 4 Maart.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

PARAMARIBO, *den 3 Maart 1848.*

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur, wordt hiermede bekend gemaakt, dat de *Zetting van het BROOD* over deze loopende Maand is bepaald als volgt:

Dat een BROOD van *acht* Centen zal moeten wegen *zes* Oncen,

En dat van *vier* Centen, *drie* Oncen.

Wordende alzoo al de Broodbakkers gelast zich daarnaar te gedragen.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Gouvernements - Secretarie.

PARAMARIBO, *den 3 Maart* 1848.

Alzoo J. SOLIS, Straatvoogd over de Slavin *Nancy*, afkomstig van wijlen de Wed. M. C. MIDDENDORFF, zich bij rekweste heeft gewend, om *Brieven van Manumissie* voor dezelve Slavin te erlangen.

Zoo worden al degenen, welke vermeenen mogten redenen van oppositie daartegen te hebben, opgeroepen, om, van hun vermeend regt of pretentie, binnen den tijd van *drie* weken ter Gouvernements-Secretarie aanteekening te doen.

De Gouvernements - Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

BINNENLAND.

Paramaribo, 4 Maart 1848.

Wij vernemen, dat de op de werf van den Heer J. QUIN gebouwde *twee* Schoener-vaartuigen het eene voor rekening van den Heer G. ELLART, het ander voor den Heer T. GREEN, alsmede de Schoener-pont voor den Heer A. W. OPPENHEIMER, op Morgen den 5den dezer des namiddags ten *half vijf* ure, zullen te water gelaten worden. Het eerstgenoemd vaartuig zal den naam voeren van *Maria Jacoba*, en dat van den Heer GREEN, *Flij* genaamd worden. Wij vinden het niet ondienstig hierbij onzen lezers opmerkzaam te maken, dat de Schoener van den Heer ELLART, geheel opgetuigd van stapel zal loopen, gereed om dadelijk zee te kunnen kiezen.

BUITENLAND.

NEDERLAND.

's Gravenhage 4 Januarij.

Zijne Excell. de minister van financien. Mr. W. L. F. C. Ridder van Rappard, is gisteren alhier aangekomen en in het Hotel de l'Europe afgestapt. Z. Exc. is gisteren reeds aan het dep. werkzaam geweest en heeft heden eene vrij langdurige conferentie gehad met Z. Exc. den minister van kolonien Baud.

— Z. Exc. de minister van binnenl. zaken, Mr. J. A. Ridder van der Heim van Duivendijke, is mede gisteren reeds aan het ministerie werkzaam geweest, en heeft zich de voornaamste ambtenaren door den Heer secret. gen., Mr. C. Vollenhoven, doen voorstellen.

FRANKRIJK.

Parijs, 3 Januarij.

Het *Journal des Débats* geeft eenige bijzonderheden omtrent den dood van Mad. Adelaïde, waaraan wij het hoofdzakelijke ontleenen. Sedert lang kwijnde de Princes ten gevolge van eene hartziekte, welke langzamerhand de weinige krachten uitputte, die de ongevallen, vermoeijenissen en zorgen harer lange loopbaan haar nog hadden laten behouden. Na den aanslag van Lecomte, had zij tot eene harer hofdames gezegd: Ik kan nog eenigen tijd leven, maar wees overtuigd, dat ik heden den doodslag heb ontvangen!" Voor eenige dagen werd Mad. Adelaïde door de heerschende ziekte, de griep, aangetast, welke aan hare gewone ziekte spoedig een bedenkelijk aanzien gaf. Intusschen was zij op den 30sten opgestaan, en klaagde slechts over eene groote zwakte; des avonds ontving zij den Koning en de koninklijke familie. Zij had zich met den hertog van Montpensier over den aankoop van onderscheidene voorwerpen tot nieuwjaarsgeschenken onderhouden. Zij wilde zelfs de receptien op den nieuwjaarsdag bijwonen. In den loop van den avond viel de Prinses in eenen zachten slaap, maar weldra baarde die insluimering ongerustheid aan den geneesheer, die dan ook spoedig erkende, dat het de strijd was met den dood, welken de Prinses zacht en kalm streed. De Koning, de Koningin en de geheele koninklijke familie snelden toe, en te midden van allen, die geknield om haar leunstoel lagen, ontving de lijderes den godsdienstigen bijstand. Eenige oogenblikken later en de Prinses behoorde niet meer onder de levenden.

De Koning is zwaar getroffen door dit verlies, maar wie kent ook de trouw en de liefde niet, welke Mad. Adelaïde haren broeder, in al diens ongevallen en rampen, bewees?

Mevrouw de Gravin de Genlis was de onderwijzeres der Prinses. Vóór de omwenteling van 1789 zou zij, den voor eenige jaren overleden Hertog van Angoulême huwen. In 1793 was Mad. Adelaïde, zoowel als de overige leden harer familie genoodzaakt het land te verlaten. Zij woonde beurtelings te Doornik, in de kloosters van Bremgarten en Frijburg. Daarna volgde zij de prinses van Conti naar Beijeren en Hongarije, begaf zich naar Londen, Malta en Palermo. Eindelijk ontmoette zij haren broeder te Portsmouth, sedert wanneer zij niet meer van hem scheidde. Op 29 Nov. 1809 woonde zij de voltrekking des huwelijks van haren broeder met Marie Amelia te Palermo bij.

— De beide kamers begaven zich heden, geheel voltallig tot den Koning, om hem en zijne familie hunne deelneming in het geleden verlies te betuigen. De geheele familie was op het paleis vereenigd; allen waren in diepen rouw gekleed. De kanselier van Frankrijk sprak in naam van de kamer der pairs, waarop de Koning met gevoel antwoordde. Op de roerende aanspraak van den Heer Sauzet, in den naam van de kamer der afgevaardigden, kon de Koning in het eerst slechts door luide snikken antwoorden; eindelijk vond hij echter eenige woorden, om aller gevoel uit te drukken, voor de hooge deelneming, welke de vertegenwoordigers des volks in het verlies, door de koninklijke familie geleden, betoonden te hebben.

SPANJE.

Madrid, 1 Januarij.

De *Gaceta* bevat de koninklijke ordonnantie dd. 31 Dec., bekrachtigende de wet, waardoor het gouvernement gemagtigd wordt de belastingen en inkomsten te ontvangen tot het einde van December.

— De beschuldiging, ingesteld tegen het oude ministerie, of liever tegen den Heer Salamanca, is gisteren door de commissie van onderzoek gedeponeerd geworden ten burele van de kamer der afgevaardigden. Dezelve loopt over de voornaamste punten: zaak betrekkelijk den spoorweg van Aranjeuz; negotiatien met het huis Ardoin; conversie der wissels (*libranza*) van het huis der Koningin, in titels 3 pCt.; zaak der contrebande van Alicante. De onderteekenaars van het beschuldigings ontwerp van den ex-minister Salamanca, zijn de HH. Pidal, Seyas Lozano, Rios Rosas, Gonzales Bravo, Gonzales Remero en Gonzales Moron. Deze beschuldiging is naar de bureaux opgezonden geworden, die de lezing of verwerping der lezing in publieke zitting moeten bevelen. Indien de bureaux de magtiging daartoe verleenen, dan zal dit stuk gelezen worden door den Heer Seyas Lozano. De Hr. Salamanca zal zelf zijne verdediging voordragen. Vervolgens zal de zaak andermaal naar de bureaux verzonden worden, welke de commissie benoemen zullen, belast met het aanbieden van een officieel rapport aan de kamers. Men denkt dat, het congres zich aanstaande week zal bezig houden met de vraag wegens het in staat van beschuldiging stellen des Heeren Salamanca. Het congres zal thans niet vóór Maandag bijeenkomen.

Maatschappij van Landbouw en Landontginning in Nederland.

Voor weinige dagen hebben wij de rondzending vermeld van het Prospectus en de Statuten der bovengenoemde Maatschappij. Reeds dadelijk noemden wij dit stuk *merkwaardig*. Eene nadere kennismaking heeft dit ten volle bevestigd. En een ieder, die een en ander onpartijdig heeft gelezen, zal moeten bekennen, dat nimmer misschien een plan is ontworpen, dat te gelijk zoo *weldadig*, zoo *nuttig*, en zoo *voordeelig* is.

Zou het voor elke onderneming als hoogst gewaagd te beschouwen zijn, in dezen tijd van crisis, waarbij als kwijnt en vele nuttige ondernemingen door geld-gebrek onuitgevoerd blijven, eene leening open te stellen; voor deze Maatschappij is elk tijdstip maar vooral dit oogenblik gunstig.

De stilstand en achteruitgang van handel en nijverheid, waarover met zoo veel regt wordt geklaagd — de toenemende armoede en het gebrek aan middelen, om deze te ondersteunen, doen de onmetelijke voordeelen van dit plan, nog duidelijker uitkomen. — Een plan, dat *arbeid* en *voedsel* belooft, was nimmer meer welkom dan thans, nu aan beiden gebrek is, en duizende landgenooten honger lijden en geen uitkomst zien.

Als geoefend geneesheer, heeft Dr. Sarphati (wiens ijver niet weinig tot oprigting der thans hier ter stede bloeijende handel- en industrie-school heeft bijgedragen), deze Maatschappij ontworpen. — Na de oorzaken van armoede en welvaart te hebben opgespoord, heeft hij met vaste hand het redmiddel hier aangewezen.

In weerwil des uitgebreiden wereldhandels en der snel voortgaande industrie neemt armoede in gelijke verhouding toe.

» Vermeerdering van welvaart voor » *allen*, ontstaat alleen uit de bearbei» ding van den grond, en hoe meer deze » wordt uitgebreid hoe doelmatiger zij » wordt ingerigt, zoo veel te meer zal het » nationaal vermogen toenemen, en elk » volk zoo veel te beter en ruimer in » zijne behoefte kunnen voldoen." (Prosp. blz. 1).

» De landbouw vooral is de eenige » bron van voedsel, kleeding en arbeid, » die nimmer kan worden uitgeput, en » die dus het eenige middel blijft, om » de welvaart duurzaam te vestigen en » armoede tegen te gaan."

De uitbreiding des nationalen landbouws is het doel dezer maatschappij, en wel hoofdzakelijk door het verkrijgbaarstellen van mest.

Al die schatten, welke jaarlijks aan den vreemden voor het inkoopen van graan worden betaald, zouden in ons land kunnen behouden blijven, indien onze graanbouw kon worden uitgebreid. Maar daartoe is *Mest noodig*.

Van de inzameling van mest hangt aldus de toekomst van onzen landbouw af. — Alleen diepe onkunde kan het hooge gewigt van dit onderwerp doen voorbijzien, of iets belagchelijks er in vinden, dat mannen van wetenschap en aanzienlijken in den lande, zich met deze zaak willen bezig houden. Immers, zoo er één middel is, om de steeds toenemende verarming in de steden tegen te gaan, moet met eene betere mest-inzameling worden begonnen.

Door dezelfde woeste gronden, walgelijke mesthoopen en ledige handen, die thans elk afzonderlijk de grootste plagen zijn voor den Staat, tot één doel te vereenigen, door de in de steden te loor gaande meststoffen behoorlijk te doen inzamelen en den armen te leeren, den bedelstaf met de spade te verwisselen, is eene veel grootere welvaart aan ons vaderland voor het vervolg verzekerd.

En het is daartoe, dat deze maatschappij magtig zal kunnen bijdragen; het is dit doel, hetwelk zij zich ter bereiking heeft voorgesteld, op eene wijze, die, ook voor allen, die daaraan deelnemen, voordeelig zal kunnen zijn.

Kort en krachtig is het ontwerp in het prospectus uit eengezet en zonder overdrijving aangeprezen.

»Leverden getallen eenigen waarborg, wij zouden op schoone uitkomsten wijzen," zegt de ontwerper. Misschien ware het echter voor velen nuttig geweest, met cijfers aan te wijzen, hoe aanzienlijk en zeker de winsten zijn, die kunnen worden verwacht. En dit ware te minder moeijelijk, omdat de ondervinding in andere steden een goeden maatstaf gegeven had.

De grootste waarborg echter ligt in de voorloopige statuten, waarbij alles aan de beslissing eener algemeene vergadering is overgelaten en zelfs tot in de verdeeling der winst. Maar ook de voor een tijdvak van veertig jaren verkregen concessie is een zeker grondslag voor het welslagen dezer maatschappij. Een der grootste beletselen tot het invoeren van verbeteringen in het bijeenzamelen der tot mest geschikte stoffen was, dat de vuilnis, enz. om te korte tijden werd verpacht en geen ondernemer een kostbaren arbeid waagde, waarvan de vruchten door anderen zullen worden genoten. Eene concessie van veertig jaren is echter een tijdvak, waarin de vruchten van het kapitaal ruimschoots kunnen worden verkregen.

Verblijdend is het dan ook te zien, dat zich een raad van toezigt over deze maatschappij heeft gevormd, die alle vertrouwen verdient en in staat is te gelijk aan deze onderneming kracht en luister bij te zetten.

De voornoemde raad van toezigt zal bestaan uit de Heeren: Z. Ex. L. N. graaf van Randwijck, minister van binnenl. zaken; Z. Ex. W. A. baron Schimmelpenninck van der Oije tot de Beide Pollen, minister van staat, gouverneur der provincie Gelderland; Z. Ex. Mr. D. J. van Ewijck van Oostbroek en tot de Bilt, staatsraad, gouverneur der provincie Noord-Holland, Mr. B. W. E. baron Sloet tot Oldhuis, president der arrondissements-regtbank te Zwolle; Mr. W. J. C. van Hasselt, lid van de arrondissements-regtbank te Amsterdam; Prof. A. H. van der Boon Mesch, hoogleeraar in de schei- en landhuishoudkunde te Leijden; Profr. H. C. van Hall, hoogleeraar in de kruidkunde en directeur der landhuishoudkundige school te Groningen; Profr. G. J. Mulder, hoogleeraar in de scheikunde te Utrecht; Mr. J. A. van Roijen, Notaris te Zwolle; L. R. Bischoffsheim, consul van Belgie te Amsterdam; G. Vriese, ridder van de orde van den Nederlandschen leeuw. En de zoodanigen die daartoe op de eerste algemeene vergadering nog verder mogten worden gekozen.

Er blijft thans nog over het kapitaal, groot een millioen, in duizend aandeelen verdeeld, bijeen te brengen. Wel heeft de ontwerper nu reeds de concessie aanvaard, maar tot eene behoorlijke uitbreiding is een ruim kapitaal noodig.

En het is tot het bijeenbrengen daarvan, dat gij, inwoners der hoofdstad, zijt uitgenoodigd.

En wie, die daartoe in staat is, zal verzuimen, daarin deel te nemen? Wie zal niet bevorderlijk willen zijn, aan deze onderneming, die behalve het algemeen welzijn zulke groote voordeelen belooft?

Maar het is hier bovendien eene nationale zaak en de roem en de welvaart van ons vaderland zouden daardoor bij eene mislukking ondenkbaar worden benadeeld.

Tot den 5den dezer is de inschrijving opengesteld ten kantore der Heeren Mendes de Leon en Comp. *Alg. H.*

WISSELS.

Voor rekening van Plantaadje *Breukelerwaard* is op *drie* maanden zigt zijn op den 2 dezer verkocht, voor de *f* 100 in Wissel, *f* 104-50 en *f* 104-25.

SCHEEPVAART.

BINNENGEKOMEN.

Den 3den, de Eng. Schoener *the Mary*, Kapt. A. Torode, van Demerary.

UITGEKLAARD.

Den 1sten dezer, het Schip *Wilhelmina*, Kapt. J. N. Klint, lading: 432 vaten Suiker, 4 balen heele Koffij, 29 dito schoone Katoen, 20 puncheons Rum en 1 kist levende Planten.

Den 2den, het Schip *Sophia Maria*, Kapt. A. J. Andresen, lading: 500 vaten Suiker, 45 balen schoone Katoen, 3949 ponden oud Koper en 295 dito oud Tin. — Beiden naar Amsterdam.

SCHEPEN  IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het schip *de drie Broeders*, Kapt. H. J. Hubert, — adres bij Gisius en Co.

Het Schip *Eliza*, Kapt. Dirks; — adres bij J. Lyon.

Te Paramaribo bij J. J. ENGELBRECHT,